

บทที่ 3

วิธิตำเนนการวิจัย

รายละเอียดในบทนี้จะครอบคลุมเรื่อง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธิตำเนนการวิจัย ขั้นตอนต่างๆ ของวิธิตำเนนการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

วิธิตำเนนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการปฏิบัติ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย การศึกษาขั้นต้น การกำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผลและจัดทำข้อเสนอแนะ การเสนอรายงานผลการวิจัย

ขั้นที่ 1 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย การรวบรวมข้อมูลขั้นต้นเพื่อกำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย

1.1 สืบรวจ รวบรวม และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหาร กระบวนการบริหาร ข้อความรู้เกี่ยวกับงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องของขอบข่ายงาน ระเบียบแนวการปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา

1.2 ศึกษาเบื้องต้น (Preliminary Study) การศึกษาเพื่อให้เข้าใจสภาพโดยส่วนรวมทั่วๆ ไปของงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาจากหน่วยงานปฏิบัติจริง ดำเนินการโดยศึกษาจากวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง สำนักทะเบียนของมหาวิทยาลัย 1 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 2 แห่ง ซึ่งเลือกเป็นกรณีพิเศษสำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นครั้งนี้ คือ โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร วิทยาลัย สำนักทะเบียนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาให้เห็นถึงสภาพระบบงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา การบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา และปัญหาอุปสรรค ซึ่งผลสรุปข้อมูลการศึกษาเบื้องต้นจากหน่วยงานปฏิบัติจริงได้เสนอในบทที่ 2

1.3 จัดทำร่างกรอบของแนวความคิดในการวิจัยซึ่งได้จากการสำรวจ รวบรวม ศึกษาเอกสารต่างๆ และข้อมูลจากการศึกษาเบื้องต้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณากำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย

เมื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหาร กระบวนการบริหาร การศึกษาข้อความรู้เกี่ยวกับงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา การศึกษาเบื้องต้นจากหน่วยงานปฏิบัติการ และจัดทำร่างกรอบของแนวความคิดในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 แล้ว ผู้วิจัยนำมากำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- 2.1 โครงสร้างและการจัดหน่วยงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 2.2 การวางแผนงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 2.3 การจัดตัวบุคคลที่รับผิดชอบงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 2.4 การอำนวยความสะดวกงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 2.5 การประสานงานของงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 2.6 การรายงานผลของงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 2.7 การงบประมาณของงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบนาลัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบหรือแนวการศึกษาเอกสาร ลักษณะของเครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้คือ

แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบนาลัมภาษณ์ (Guide Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaires) นั้น ผู้วิจัยได้สร้างจากกรอบของแนวความคิดในการวิจัย แล้วนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 2 แห่ง ซึ่งเลือกเป็นกรณีศึกษาสำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น คือ โรงเรียนเทพศิรินทร์และโรงเรียนสาธิตนำผึ้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยได้รับคำแนะนำและตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แล้วจึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

แบบนาลัมภาษณ์ : แบบนาลัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน ชุดที่ 2 สำหรับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานทะเบียนและวัดผลการศึกษา แต่ละชุดแบ่งเป็น 2 ตอน แต่ละตอนมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ สาระรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ในเรื่องตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ฯลฯ เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาในโรงเรียนซึ่งใช้กับผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานทะเบียนและวัดผลการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดตัวบุคคล การอ่านรายการ การประสานงาน การประเมินผล การงบประมาณ และปัญหาอุปสรรคของงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา (ดูตัวอย่างได้ในภาคผนวก หน้า 221)

แบบสอบถาม : แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา ครูวัดผลหมวดวิชา ครูวัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่งานทะเบียนเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ การประสานงาน การรายงานผล และปัญหาอุปสรรคของงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 ตอน แต่ละตอนมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเป็นแบบสำรวจรายการต่างๆ (Check List) ที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ การประสานงาน การรายงานผล และปัญหาอุปสรรคของงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา (ดูตัวอย่างได้ในภาคผนวก หน้า 252)

โดยสรุปในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการโดย

1) จากกรอบของแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งครอบคลุมเรื่องสำคัญ ที่ต้องการศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียด ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบในการร่างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม แล้วนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ร่างขึ้น ไปปรึกษาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อความให้เหมาะสมกับการสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม

2) นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อความ จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนี้ ไปทดลองใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 2 แห่ง ซึ่งเลือกเป็นกรณีพิเศษ สำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสวนสุนันทา โดยทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา ส่งไปยังกรมสามัญศึกษา เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียน เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการวิจัย ซึ่งผู้สัมภาษณ์ขอสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานทะเบียนและวัดผลการศึกษา และขอคำชี้แนะจากผู้ให้สัมภาษณ์ไปในขณะเดียวกันด้วยว่า ข้อคำถามชัดเจน เหมาะสม ครอบคลุม มากน้อยเพียงใด และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร และขอทดลองใช้แบบสอบถามกับ

หัวหน้าหมวดวิชา ครูวัดผลหมวดวิชา ครูวัดผลการศึกษา เจ้าหน้าที่งานทะเบียน และบุคลากรอื่น ๆ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา

3) นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ข้อมูลจากการการสัมภาษณ์ ข้อพิจารณาและคำชี้แนะที่ควรปรับปรุงแก้ไข ซึ่งได้มาจากการทดลองใช้กับโรงเรียน เทศศิรินทร์ และโรงเรียนสายน้ำผึ้ง มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามอีกครั้งหนึ่ง โดยปรึกษาขอคำแนะนำและตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงจนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำไปใช้ เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

แบบศึกษาเอกสาร

แบบศึกษาเอกสารที่สร้างขึ้นนี้เป็นแบบศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาของโรงเรียน โดยศึกษาเอกสารที่โรงเรียนมีอยู่ และใช้ประโยชน์ในงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา หรือบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา ว่ามีเอกสารอะไรบ้าง สภาพเอกสารเป็นอย่างไร เอกสารแต่ละอย่างให้เนื้อหาสาระสำคัญหรือข้อมูลอะไรบ้าง โดยแบ่งเอกสารที่ต้องการศึกษาออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) เอกสารที่กรมสามัญศึกษา หรือกรมวิชาการจัดทำ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาภายในโรงเรียน
- 2) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 3) เอกสารที่โรงเรียนจัดทำมาเพื่อใช้ในการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
- 4) เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาในโรงเรียน

แบบศึกษาเอกสารที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจและบันทึกรายละเอียด จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา สำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา

ว่าโรงเรียนมีเอกสารที่ต้องการศึกษาตามกรอบในการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร
ในประเด็นสำคัญเรื่องใด ชื่อเอกสาร สภาพเอกสารมีหรือไม่มี ประเภทเอกสาร
เป็นต้น

ส่วนการบันทึกรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญของการศึกษาและวิเคราะห์
เอกสารใช้บันทึกข้อมูล เป็นแบบบันทึกปลายเปิด บันทึกข้อมูลของเอกสารที่ศึกษาว่า
เป็นเอกสารของโรงเรียน ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร และสรุปเนื้อหาสาระที่
สำคัญของเอกสาร (ดูตัวอย่างได้ในภาคผนวก หน้า 266)

ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนจำนวน 20 โรงเรียน
ซึ่งเลือกมาด้วยวิธี Random Sampling จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
ทั้งหมด 50 โรงเรียน (คิดเป็นสัดส่วนได้ 40% ของโรงเรียนดังกล่าว)

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมีทั้งข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากบุคคล ซึ่งบุคคล
ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการ
2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
3. หัวหน้างานทะเบียนและวัดผลการศึกษา
4. หัวหน้าหมวดวิชา
5. เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา
6. เจ้าหน้าที่ทะเบียน
7. เจ้าหน้าที่วัดผลหมวดวิชา

ดังมีรายละเอียดผลการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนบุคคลผู้เป็นแหล่งข้อมูล จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ หรือตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
<u>ผู้ให้สัมภาษณ์</u>			
ผู้อำนวยการและผู้รักษาการ	20	19	95.00
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและผู้รักษาการ	20	19	95.00
หัวหน้างานทะเบียนและวัดผลการศึกษา	33	33	100.00
รวม	73	71	97.26
<u>ผู้ตอบแบบสอบถาม</u>			
หัวหน้าหมวดวิชา	160	129	80.62
เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา	20	20	100.00
เจ้าหน้าที่ทะเบียน	20	20	100.00
เจ้าหน้าที่วัดผลหมวดวิชา	20	20	100.00
รวม	220	189	85.91

ท่าการศึกษาเอกสารซึ่งเป็นแหล่งข้อมูล และบันทึกข้อมูลในแบบศึกษา เอกสารที่จัดทำ บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษา ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เนื้อหาสาระที่สำคัญตามกรอบการวิจัย

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด จะแยกการวิเคราะห์ดังนี้คือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และจากการศึกษาเอกสารทั้งหมด ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา ขั้นตอน วิธีการ แนวปฏิบัติ ปัญหา ประกอบกับการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของการพรรณา ความแบบความเรียง รายงานในแต่ละประเด็นที่สำคัญตามกรอบของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม จะวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลในรูปของการพรรณาคความแบบ ความเรียง รายงานเป็นแต่ละประเด็นที่สำคัญตามกรอบของการวิจัย

ขั้นที่ 6 การสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

1) การสรุปผลการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ จะสรุปผลการวิจัยแยกเป็น รายประเด็นสำคัญตามกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อให้เห็นภาพรวมของการบริหาร งานทะเบียนและวัดผลการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรม สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2) การอภิปรายและข้อเสนอแนะ หลังจากได้สรุปผลการวิจัยการบริหารงานทะเบียนและวัดผลการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรม สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการแล้ว จะอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะ แนวปฏิบัติจากนั้นจะเป็นการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย